

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Військово-юридичний інститут

Кафедра кримінології та кримінально-виконавчого права

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Правові засади запобігання корупції»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»

Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2022

Харків 2022

Силабус навчальної дисципліни «Правові засади запобігання корупції» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 18 с.

Розробник:

Сметаніна Наталія Володимирівна,
кандидатка юридичних наук, доцентка, асистентка кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права

Затверджено на засіданні кафедри кримінології
та кримінально-виконавчого права
(протокол № 14 від 10 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Головкін Богдан Миколайович, доктор юридичних наук, професор

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри кримінально-правової політики
(протокол № 10 від 30 травня 2023 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри кримінально-правової політики
(протокол № 10 від 11 червня 2024 р.)

Завідувач кафедри – Харитонов Сергій Олександрович, доктор юридичних наук, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Правові засади запобігання корупції
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Сметаніна Наталія Володимирівна, доцентка кафедри кримінально-правової політики, кандидатка юридичних наук, доцентка
Контактний телефон	(057)7049262
Е-mail	n.v.smetanina@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	https://us02web.zoom.us/j/4187554661

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається система антикорупційного законодавства, розуміння його механізмів, правил і процедур. Аналізуються поняття і ознаки корупції і корупційних правопорушень. Окреслюється коло суб'єктів корупційних відносин, встановлюються їх повноваження. Послідовно розглядається визначення потенційного і реального конфлікту інтересів, а також аналізуються особливості основних заходів запобігання корупції, відповідальність за вчинення корупційних правопорушень.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системних знань та практичних навичок щодо виявлення та усунення конфлікту інтересів, корупційних ризиків, причин та умов, що сприяють корупційним кримінальним правопорушенням; проведення профілактичної роботи серед службових осіб органів державної влади, місцевого самоврядування, органів кримінальної юстиції, а також здійснення інших заходів запобігання корупції.

Завдання:

- поглиблене вивчення положень Закону України «Про запобігання корупції»;
- формування навичок виявлення потенційного і реального конфлікту інтересів;

- формування навичок складання висновку антикорупційної експертизи;
- вивчення особливостей усунення наслідків корупційних правопорушень;
- ознайомлення з обмеженнями і заборонами для осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Історія держави і права України», «Теорія права», «Академічна доброчесність», «Конституційне право України», «Правові основи діяльності органів кримінальної юстиції», «Адміністративне право», «Цивільне право», «Професійна відповідальність правоохоронця», «Кваліфікація адміністративних правопорушень», «Кримінальне право».

Кореквізити: «Теорія та практика кваліфікації кримінальних правопорушень».

Постреквізити: «Право міжнародної безпеки», «Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН НД-1. Розуміти сутність явища корупції, закономірності її виникнення та форми прояву.

РН НД-2. Демонструвати знання і розуміння національного і міжнародного антикорупційного законодавства.

РН НД-3. Здійснювати критичний і системний аналіз явища корупції, її форм та проявів.

РН НД-4. Охарактеризувати види корупційних правопорушень згідно із Законом України «Про запобігання корупції».

РН НД-5. Здатність продемонструвати знання і розуміння структури антикорупційних правовідносин, підстав їх виникнення і припинення.

РН НД-6. Застосовувати методики і методи оцінювання рівня корупції.

РН НД-7. Пояснювати значення антикорупційних обмежень і заборон.

РН НД-8. Виявляти проблеми у сфері реалізації антикорупційної політики України.

РН НД-9. Проаналізувати правове регулювання захисту викривачів корупції.

РН НД-10. Розкрити особливості обмежень щодо використання службових повноважень чи посадового становища.

РН НД-11. Здатність проводити антикорупційну експертизу нормативно-правових актів та їх проектів.

РН НД-12. Характеризувати діяльність антикорупційних органів (Національного агентства з питань запобігання корупції, Національного антикорупційного бюро України, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Вищого антикорупційного суду, Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів).

Види навчальних занять та самостійна робота

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	56
1.	Корупція як загроза національній безпеці і сталому розвитку України.	Корупція як соціальне явище і глобальна проблема.	4
2.	Антикорупційне законодавство України та міжнародні нормативно-правові акти.	Система антикорупційного законодавства.	2
3.		Міжнародні антикорупційні стандарти.	4

4.	Антикорупційна політика України: стратегія та основні напрями реалізації.	Антикорупційна політика в системі державної політики України.	2
5.	Корупційне правопорушення і відповідальність.	Види юридичної відповідальності за корупційні правопорушення.	4
6.	Система запобігання корупції в Україні.	Принципи і цілі запобігання корупції.	2
7.		Оцінка ефективності системи запобігання корупції.	2
8.	Правозастосовна діяльність спеціально-уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.	Система державних антикорупційних органів України.	2
9.		Система антикорупційних органів у приватному секторі.	2
10.	Організаційно-правові механізми запобігання корупції.	Обмеження щодо використання службових повноважень чи службового становища.	2
11.	Зміст організаційно-правових механізмів запобігання корупції.	-	4
12.	Стандарти професійної етики.	Поняття і принципи доброчесної публічної служби.	4
13.	Державний захист викривачів корупції.	Викривачі корупції та їх значення для ефективної протидії корупційним правопорушенням.	2
14.	Забезпечення безпеки осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції.	Порядок здійснення перевірки за повідомленням викривача.	4
15.	Правові засади участі громадськості в запобіганні корупції.	Форми участі громадськості в запобіганні корупції відповідно до антикорупційного	4

		законодавства.	
16.	Зарубіжний досвід запобігання корупції.	Моделі запобігання корупції в зарубіжних державах.	4
17.	Спеціальні антикорупційні служби різних держав світу.	Спеціалізовані органи Гонконгу, Сінгапуру, Литви, Румунії, інших держав: особливості функціонування.	4
18.	Проблеми запобігання корупції у сучасних умовах.	Правові засади інституту лобіювання в Україні.	4

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти здійснюється у таких формах:

- дослідження рекомендованої та додаткової навчальної, наукової літератури;
- доопрацювання конспектів лекцій;
- робота в інформаційних мережах;
- здійснення аналізу тематичних законопроектів, відповідних змін до законодавства та матеріалів емпіричних досліджень;
- підготовка до практичних занять;
- розробка кейсів;
- підготовка індивідуальних робіт (реферат, стаття, тези тощо);
- виконання практичних завдань;
- підготовка до тестових завдань;
- самотестування;
- підготовка до диференційованого заліку та інші.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Навчально-методичному посібнику для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Правові засади запобігання корупції» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі

знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність».

Види індивідуальних робіт, вимоги до виконання та критерії їх оцінювання закріплені у Положенні про види та критерії оцінювання індивідуальних робіт здобувачів вищої освіти кафедри кримінально-правової політики.

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31.10.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text.
2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 15.11.2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text.
3. Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією від 27.01.1999 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text.
4. Міжамериканська конвенція проти корупції від 29.03.1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_089#Text.
5. Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб від 23.07.1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_788#Text.
6. Про Вищий антикорупційний суд : Закон України від 07.06.2018 р. № 2447-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>.
7. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.
8. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки : Закон України від 20.06.2022 р. № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#n8>.
9. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698->

18#Text.

10. Стамбульський план дій з боротьби проти корупції від 21.01.2004 р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966_001-04#Text.

11. Статут Групи держав по боротьбі з корупцією (GRECO) від 05.05.1998 р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_144#Text.

12. Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією від 04.11.1999 р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text.

*Література**Основна література*

1. Антикоруційне законодавство України : довідник термінів / уклад.: О. М. Стрільців та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 155 с.
2. Головкін Б. М. Механізм запобігання корупції. *Часопис Київського університету права*. 2018. № 4. С. 254–260.
3. Головкін Б. М. Про корупцію в приватному секторі. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 4. С. 347–354.
4. Довженко Я. М. Міжнародно-правові стандарти протидії корупційним злочинам. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 5. С. 45–48. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2019/10.pdf.
5. Запобігання корупції : підручник / Б. М. Головкін, О. Ю. Шостко, О. В. Новіков та ін. ; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків : Право, 2019. 296 с.
6. Запобігання корупції у приватному секторі : монографія / за заг. ред. Б. М. Головкіна ; Нац. акад. прав. наук України, Ін-т вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. Харків : Право, 2020. 286 с.
7. Новіков О. В. Сучасний стан та тенденції розвитку корупції у приватному секторі. *Журнал східноєвропейського права*. 2019. № 67. С. 65–71.
8. Система управління заходами боротьби з корупцією: ISO 37001:2016. Вимоги із рекомендаціями для використання. URL: https://pecb.com.ua/wp-content/uploads/2017/02/ISO-37001_2016_ukr.pdf.

9. Сметаніна Н. В., Мельник Д. С. Політика протидії корупції – шляхи вдосконалення та сучасний стан. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 3. С. 347–351.

Додаткова література

1. Holovkin B. M., Semenyshyn M., Tavolzhanskyi O. V., Lysodyed O. V., Smetanina N. V. Fight against Corruption-Related Crimes in Wartime in Ukraine. *International Annals of Criminology*. 2023. Vol. 61. Iss. 3-4. P. 384–409.

2. Nizovtsev, Y. Y., Parfylo, O. A., Barabash, O. O., Kyrenko, S. G. and Smetanina, N. V. Mechanisms of money laundering obtained from cybercrime: the legal aspect. *Journal of Money Laundering Control*. 2022. Vol. 25. No. 2. P. 297–305. URL: <https://doi.org/10.1108/JMLC-02-2021-0015>.

3. Oleg M. Yaroshenko, Volodymyr M. Harashchuk, Olena V. Moskalenko, Nataliia O. Melnychuk, Yuliia M. Burniagina. COVID-19, the Global Financial Crisis, and the Regulation of Labor Migration. *International Journal of Legal Information*. 2022. № 50(3). P. 121–132.

4. Все про кошти. Європейський суд з прав людини позбавляється корумпованих суддів. URL: <http://www.tilman-hoppe.de/UA%20money%20talks/>.

5. Розсоха К. О. Нормативне забезпечення функціонування антикорупційних органів України. *Проблеми законності*. 2019. Вип. 145. С. 215–224.

6. Сметаніна Н. В., Коновалова І. О. Міжнародний досвід захисту викривачів корупції. *Право і суспільство*. 2018. № 3, ч. 2. С. 236–241.

7. Сметаніна Н. В., Таволжанський О. В. Моніторинг способу життя суб'єктів декларування у системі заходів фінансового контролю. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 3. С. 210–214.

8. Сметаніна Н. В., Череватюк Д. В. Впровадження підходів юридичного дизайну як спосіб підвищення ефективності антикорупційних програм. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 1. С. 303–307.

9. Трепак В. М. Протидія корупції в Україні: теоретико-прикладні проблеми : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 444 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-портал Управління Організації Об'єднаних Націй з питань наркотиків і злочинності. URL: <https://www.unodc.org/>
2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
4. Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
5. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України. URL: <https://ccu.gov.ua/>
6. Офіційний веб-портал Вищого антикорупційного суду. URL: <https://hcac.court.gov.ua/hcac/>
7. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>
8. Офіційний веб-портал Міністерства внутрішніх справ України. URL: <https://mvs.gov.ua/>
9. Офіційний веб-портал Офісу Генерального прокурора. URL: <http://www.gp.gov.ua/>
10. Офіційний веб-портал Служби безпеки України: URL: <https://ssu.gov.ua/>
11. Офіційний веб-портал Національної поліції України. URL: <https://www.npu.gov.ua/>
12. Офіційний веб-портал Державного бюро розслідувань. URL: <https://dbr.gov.ua/>
13. Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua/>
14. Офіційний веб-портал Національного агентства з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/>

15. Офіційний веб-портал Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. URL: <https://arma.gov.ua/>

16. Офіційний веб-портал Наукової бібліотеки НЮУ імені Ярослава Мудрого. URL: <https://library.nlu.edu.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри кримінально-правової політики. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/118-kafedra-kriminalnogo-prava-2.html>

НЕІК

Навчальний електронний інформаційний комплекс «Правові засади запобігання корупції». URL: <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=597>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені з поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язковою вимогою є дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної доброчесності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/kodeks_akademichnoi%CC%88_dobrochesnosti-1.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції, цитування актів, судової практики, статистичних звітів тощо). Здобувачі вищої освіти також мають можливість користуватися ноутбуками, планшетами, телефонами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Правові засади запобігання корупції» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни *на практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, демонстрація презентації, захист есе, реферату тощо. У ході практичного заняття здобувач може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі виконання тестових завдань тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки здобувача у вивченні поточного матеріалу.

Впродовж семестру здобувачі вищої освіти виконують самостійну роботу, в тому числі, у формі підготовки *індивідуальної роботи*. Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу – 10 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є *диференційований залік*. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю й індивідуальної роботи, за якої здобувач освіти може отримати залік, становить 60 балів.

Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів навчальної дисципліни «Правові засади запобігання корупції» при підсумковому контролі у формі диференційованого заліку:

Поточний контроль				Індивідуальна робота здобувачів	Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2			
п/з	Тестове завдання	п/з	Тестове завдання		
max 35	max 5	max 45	max 5	max 10	max 100

Критерії оцінювання (диференційований залік):

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестове завдання	5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Результати опрацювання матеріалу на рівні вище середнього, але є певна кількість несуттєвих помилок.
	3	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	2	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	1	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.

	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти: Реферат	Max 10	Питання плану реферату висвітлені повно. Проаналізовані представлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмета дослідження; на основі їх порівняльної оцінки висловлене особисте ставлення автора до кожного з них, а також дана особиста оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені власні пропозиції.
	7	Переважає більшість питань плану реферату висвітлена повно та точно. Одне з питань розкрито недостатньо повно або при його висвітленні допущена суттєва помилка. Проаналізовані основні літературні джерела, рекомендовані кафедрою при написанні роботи на відповідну тему.
	3	Питання плану теми висвітлені поверхово. При написанні реферату використана незначна кількість монографічних та нормативних джерел із числа рекомендованих кафедрою. При розкритті питань плану допущені грубі помилки.
	2	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Тема реферату не розкрита або в ній виявлено плагіат.
Стаття	10	Наукова стаття рецензується науковим керівником і зараховується публікація статті у фаховому науковому виданні.
Тези	5	Тези рецензуються науковим керівником і зараховується публікація тез доповіді на студентській науково-практичній конференції.

Есе	Max 5	Есе містить ключову ідею, що розкривається у змісті роботи на конкретних прикладах із судової практики, цитатах науковців з висловленням свого власного ставлення до досліджуваного питання.
	3	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, містить методологічні помилки, недостатнє обґрунтування досліджуваного питання.
	Min 0	Тема есе не розкрита або в ній виявлено плагіат.
Презентація	5	За допомогою програми Microsoft PowerPoint або за вибором здобувача вищої освіти іншого зручного програмного забезпечення підготовлено презентацію однієї з тем навчальної дисципліни, що вивчається. Подача матеріалу повинна бути динамічною, цікавою, ілюстративною, з використанням різних видів зображень. Презентація має містити не менше 10 слайдів та повністю розкривати питання.

Диференційований залік Зараховано	100	<p>1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.</p>
	90	<p>1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	85	<p>1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p>

		3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	70	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
Не зараховано	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

**Шкала підсумкового педагогічного контролю
(диференційований залік)**

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100

B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати		35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс	не зараховано	0 – 34